

ዳኞች፡- ተገኔ ጌታነህ

ሓጎስ ወልዱ

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

አዳነ ንጉሴ

አመልካች፡- የአሮሚያ ክልል ዐቃቤ ሕግ-አቶ ደሳለኝ ደንገላ ቀረቡ።

ተጠሪ፡- 1.አ.ዮ.ሲ.ያስ አበራ ገ/ሚካኤል-አልቀረበም።-የሁሉም ጠበቃ አቶ ጎበና እጅጉ ቀረቡ።

2. ለአለም አበራ ገ/ሚካኤል-ቀረቡ።

3. ወ/ሮ ትርጉሃ ወ/ሚካኤል -ቀረቡ።

4. አብያለው አበራ ገ/ሚካኤል-ቀረቡ።

5. መላኩ ግዛው ማሩ-ቀረቡ።

መዝገቡ ከሰ/መ/ቁጥር 54215 ከሆነው ጋር ተጣምሮ ተመርምሮ ተከታዩ ፍርድ ተሰጥቷል።

ፍ ር ድ

ጉዳዩ የሰው ግድያ ወንጀልን የሚመለከት ሲሆን ክርክሩ የተጀመረው የአሁኑ አመልካች በተጠሪዎች ላይ በዙጉ ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመሰረተው ክስ መነሻ ነው። የአሁኑ አመልካች በተጠሪዎች ላይ የመሰረተው ክስ ይዘት ሲታይም በ1996 ዓ/ም በወጣው የኢ.ፌ.ዲ.ሪፕብሊክ የወንጀል ሕግ አንቀጽ 32(1(ሀ፣ለ)) እና 539(1(ሀ)) ስር የተመለከተውን በመተላለፍ ሚች አቶ የማነ መስፍንና ሚች የትናየት ጌቱ ጥር 12 ቀን 1999 ዓ/ም በነገሌ ወረዳ ላንጋኖ በቀለ ሞላ ሆቴል ልዩ መዝናኛ ስፍራ ውስጥ እያሉ 1ኛ ተጠሪ ሚች የትናየት ጌቱ እጮኞቹ ሆና እያለች ከሚች የማነ መስፍን ጋር ወደ መዝናኛ ሥፍራው ሄዳለች በማለት ከሌሊቱ ወደ 6:00 አከባቢ ሲሆን ከአዲስ አበባ እስከ መዝናኛ ቦታው በመሄድ በዚያው ሆቴል አልጋ በመያዝ ሚችን አይቷቸው ከለያቸው በኋላ ከ2ኛ እስከ 5ኛ ተራ ቁጥር ስማቸው ለተጠቀሱት ተጠሪዎች ደውሎ ሚችን መግደል እንደሚፈልግ ነግሯቸው፤ እነዚህ ተጠሪዎች በአለቱ ከሌሊቱ 8:00 አከባቢ ላይ ተሰባስበው በመወያየት ሲጓዙ አድረው፣ ጥር 13 ቀን 1999 ዓ/ም ከጥዋቱ 12:30 ሲሆን ወደ ሆቴሉ ሲደርሱ አቶ አበራ ወ/ሚካኤል ፈቃድ ያወጡበትንና ቁጥሩ 678309 የሆነ ኮልት ሽጉጥ ባልታወቀ ሁኔታ ወደ ሆቴሉ በድብቅ ካስገቡና ከ1ኛ ተጠሪ ጋራ ከተመካከሩ በሁዋላ በዚሁ እለት ከጠዋቱ 1:30 ሲሆን 1ኛ ተጠሪ(አ.ዮ.ሲ.ያስ አበራ) ሚች ያሉበትን የሆቴሉ አልጋ ቁጥር 9 በአልጋ

በኩል ያለውን መስኮት በመስበር በመግባት፣ 2ኛ ተጠሪ(ለአለም አበራ) ደግሞ በበር ገብቶ 1ኛ ተጠሪ በክሱ በተጠቀሰው ሽጉጥ ተኩሶ ሚቶችን የተለያየ አካላቸውን በመምታት ሲገድላቸው 2ኛ ተጠሪ አብሮ ገብቶ በሃሳብ ሲረዳው የነበረ ሲሆን ከ3ኛ እስከ 5ኛ ተራ የተጠቀሱት ተጠሪዎች ደግሞ ወንጀሉ በሚፈጸምበት ወቅት በጋራ እነሱን ልኳቸው የወንጀሉን ውጤት በሆቴሉ ቁጥር 9 እና 8 መካከል ቆመው ሲጠባበቁ የነበሩ ከመሆኑም በላይ ከ2ኛ እስከ 5ኛ ተራ የተጠቀሱት ተጠሪዎች ከሕግ ተጠያቂነት ራሳቸውንም ሆነ 1ኛ ተጠሪን ለማስመለጥ አስበው ወንጀሉ የተፈፀመበትን ሽጉጥ 2ኛ ተጠሪ በሆቴሉ አልጋ ቁጥር 9 ክፍል ውስጥ በጃኬት ጠቅልሎ ይዞ ለ4ኛ ተጠሪ ሲሰጥ ይኸው ተጠሪም ለ3ኛ ተጠሪ በማቀበል በመጡበት መኪና ውስጥ እንዲቀመጥ የደበቁ መሆኑን ዘርዘሮ በአጠቃላይ ተጠሪዎች አስበው፣ ተባብረው፣ ተረዳድተውና የወንጀሉን ውጤት በመቀበል በቅናት ተነሳሰተው ዘግናኝ በሆነ ሁኔታ ሁለት ሰዎችን በግፍ ገድለዋል የሚል ነው።

ከዚህም በተጨማሪ 1ኛ ተጠሪ የወንጀል ሕጉን 808(ሀ) ድንጋጌን በመጣስ የተከሰሰ ስለመሆኑ የስር ፍርድ ቤት የውሳኔ ግልባጭ ያሳያል። ተጠሪዎች ክሱ ደርሷቸው በግልጽ ችሎት ከተነበበላቸውና እንዲረዱት ከተደረገ በሁዋላ የእምነት ክህደት ቃል ሲጠየቁ 1ኛ ተጠሪ ድርጊቱን መፈፀሙን አምኖ መብቱን ጠብቆ የተከራከረ ሲሆን ሌሎች ተጠሪዎች ግን የድርጊቱን አፈጻጸም ክደው ተከራክረዋል። ዐቃቤ ሕግ በበኩሉ አሉኝ ያላቸውን የሰውና የሰነድ ማስረጃዎችን ያቀረበ ሲሆን ተጠሪዎችም ድርጊቱን እንደአቃቤ ሕግ የክስ አመሰራረት ስለመፈፀማቸው በዐቃቤ ሕግ ማስረጃዎች ተረጋግጠዋቸዋል ተብሎ እንዲከላከሉ ተደርጎ የመከላከያ ማስረጃዎችን አሰምተዋል። ጉዳዩን በመጀመሪያ ደረጃ የተመለከተው የምስራቅ ሸዋ ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤትም ጉዳዩን መርምሮ 1ኛ እና 3ኛ ተጠሪዎችን በአቃቤ ሕግ በኩል ተጠቅሶ በቀረበባቸው ክስ መሰረት የጥፋተኝነት ውሳኔ ሰጥቶ 1ኛውን ተጠሪ በ18(አስራ ስምንት አመት)፣ 3ኛውን ተጠሪ(ትርጉህ ወ/ሚካኤልኝ) ደግሞ በ15(አስራ አምስት አመት) ጽኑ እስራት እንዲቀጡ ሲወሰን 2ኛ፣ 4ኛ እና 5ኛ ተጠሪዎችን ግን ክሱን ተከላክለዋል በማለት በነፃ አስተናብቷቸዋል። በዚህ ውሳኔ የአሁኑ አመልካች በ1ኛ እና 3ኛ ተጠሪዎች ላይ በተሠጠው የቅጣት ውሳኔ፣ በሌሎች ተጠሪዎች ላይ የተሠጠው የነፃ መለቀቅ ውሳኔ ላይ እንዲሁም የአሁኑ 1ኛና 3ኛ ተጠሪዎች በጥፋተኝነት ውሳኔ ባለመስማማት ይግባኛቸውን ለኦሮሚያ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት መደበኛ ችሎት በተለያዩ መዛግብት አቅርበው ጉዳዩ ከታየ በሁዋላ የአሁኑ አመልካች እና የአሁኑ 1ኛ ተጠሪ ይግባኝ ተቀባይነት ሳያገኝ የቀረ ሲሆን የአሁኗ 3ኛ ተጠሪ ይግባኝ ግን ተቀባይነት አግኝቶ ክርክር ከተደረገበት በሁዋላ 3ኛ ተጠሪ ድርጊቱን መፈፀማቸው በሚገባ አልተረጋገጠባቸውም በሚል ምክንያት የስር ፍርድ ቤት ውሳኔ ተሸሮ በነጻ እንዲሰናበቱ ተወስኗል። በዚህ ውሳኔ የአሁኑ አመልካችና የአሁኑ 1ኛ ተጠሪ ቅር በመሰኘት የሰበር አቤቱታቸውን ለክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት አቅርበው የአሁኑ አመልካች አቤቱታ ተቀባይነት ሲያጣ የ1ኛ ተጠሪ አቤቱታ ግን ተቀባይነት አግኝቶ ግራ ቀኙ ከተከራከሩ በሁዋላ 1ኛ ተጠሪ ድርጊቱን መፈፀሙ የተረጋገጠበት ቢሆንም ድርጊቱ ሊሸፈን የሚገባው በአቃቤ ሕግ በኩል ተጠቅሶ በቀረበው ድንጋጌ ሳይሆን ተራ የሰው ግድያ ወንጀል በሚያስጠይቅበት ድንጋጌ ነው ተብሎ ድንጋጌው ዝቅ ተደርጎለት የጥፋተኝነት ውሳኔ ከተሰጠ በሁዋላ ቅጣቱም 16(አስራ ስድስት አመት) እንዲሆን ተደርጎ የስር ፍርድ ቤት ውሳኔ ተሻሽሎ ተወስኗል። የሰበር አቤቱታው የቀረበውም በዚህ ውሳኔ ቅር በመሰኘት ለማስለወጥ ነው።

አመልካች በሰ/መ/ቁጥር 45595 በሆነው የሰበር አቤቱታውን ያቀረበው በ1ኛ ተጠሪ ላይ በስር ፍርድ ቤት የተጣለው ቅጣት ተገቢነት የለውም፣ ከ2ኛ እስከ 5ኛ ተራ የተጠቀሱት ተጠሪዎችም ከክሱ በነጻ መሰናበታቸው ያላግባብ ነው በሚል ሲሆን በሰ/መ/ቁጥር 54215 የቀረበው የሰበር

አቤቱታ ይዘትም ደግሞ 1ኛ ተጠሪ በክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት ድርጊቱ በወ/መ/ሕግ አንቀጽ 540 የሚሸፈን ነው ተብሎ የተሠጠው የሕግ ትርጉም ያላግባብ ነው በሚል ነው። በሁለቱም መዛግብት የቀረቡት የአቃቤ ሕግ የሰበር አቤቱታ ቅሬታ ነጥቦች ተመርምረውም በሰበር ችሎት ሊታዩ የሚገባቸው ናቸው ተብሎ በመታመኑ ለተጠሪዎች ጥሪ ተደርጎላቸው ቀርበው በጠበቃቸው አማካኝነት የተጻፈ የጸሐፊ መልስ አቅርቦዋል። የመልሳቸው መሰረታዊ ይዘትም በጉዳዩ ላይ የተሰጠው ውሳኔ መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት የሌለበት በመሆኑ ሊፀና ይገባል በማለት መከራከራቸውን የሚያሳይ ነው።

የጉዳዩ አመጣጥ አጠር አጠር ባለመልኩ ከላይ የተገለጸው ሲሆን ይህ ችሎትም የግራ ቀኝን ክርክር ለሰበር አቤቱታው መነሻ ከሆኑት ውሳኔዎችና አግባብነት ካላቸው ድንጋጌዎች ጋር በማገናዘብ ጉዳዩ በሰበር ችሎት ሲቀርብ በሁለቱም መዛግብት የተያዙትን ጭብጦች በሚከተለው መልኩ መርምሯቸዋል።

1ኛ ተጠሪ ጥፋተኛ የተባለበት የሕግ ድንጋጌና በሰበር ፍርድ ቤት የተሰጠው የቅጣት መጠን ተገቢ መሆን ያለመሆኑን በተመለከተ፡-

1ኛ ተጠሪ የተከሰሰው በወንጀል ሕግ አንቀጽ 32(1(ለ)፣(ሀ)) እና 539(1ሀ) የስር የተመለከተውን በመተላለፍ የትናየት ጌቱ እና የማነ መስፍን የተባሉትን ሰዎች በተመሳሳይ ጊዜና ቦታ በግፍ ገድሏል በሚል ሲሆን ተጠሪ ድርጊቱን መፈፀሙን አምኖ ኃላፊነት የለብኝም፣ ኃላፊነት አለብህ ከተባለም ቅጣትን ሊያቀልሉ የሚችሉ ሁኔታዎች በተገኙ ጊዜ የሰው መግደል ወንጀል ሊያስጠይቅ በሚችለው ድንጋጌ መሰረት ነው በማለት መሆኑን ከመዘገቡ ተመልክተናል። አቃቤ ሕግ በበኩሉ የድርጊቱ አፈፃፀም በቅናት እና በጨካኝነት የተፈፀመ ስለመሆኑ ያሳያሉ ያላቸውን ማስረጃዎችን አቅርቦ አሰምቷል። 1ኛ ተጠሪ ራሱ በሰጠው ቃልም ሆነ በአቃቤ ሕግ ማስረጃዎች በፍሬ ነገር የተረጋገጠው ነጥብ የሚያሳየው ሚች የትናየት ጌቱና ተጠሪ ትዳር ሊመሰርቱ ስምምነት ተደርጎ ጋብቻው ሊፈፀም ሶስት ወራት ያህል በቀሩበት ጊዜ ውስጥ ጥር 12 ቀን 1999 ዓ/ም ከሚች የማነ መስፍን ጋር ወደ ላንጋኖ መዝናኛ በመሄድ በመዝናናት ላይ የነበሩ መሆኑን ተጠሪ ከአዲስ አበባ ወደ ላንጋኖ ሌሊቱን ሄዶ መኖራቸውን አረጋግጦና አጠቃላይ ሁኔታውን ከተመለከተ በሁዋላ በበነጋው ላይ ግን ተጠሪዎችን ከአገኘ በሁዋላ ሚች ወደ ተኝብት አልጋ በመስኮት በመግባት ሚችን በወቅቱ በያዘው ሽጉጥ ተኩሶ መግደሉ ነው። ተጠሪ ድርጊቱ የተፈፀመው በንዴትና በብሥጭት ነው። ራሱን ለመከላከል ነው በማለት ያቀረበውን መከራከሪያ ሁሉም የበታች ፍርድ ቤቶች ያልተቀበሉት ጉዳይ ሲሆን የኦሮሚያ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት የ1ኛ ተጠሪ ድርጊት በግፍ ሰው የመግደል ወንጀል ሊያቋቁም የሚችል አይደለም ወደ ሚለው ድምዳሜ የደረሰው ተጠሪ ከሚች የትናየት ጌቱ ጋር እጮኛ ሁኖ ጋብቻ ሊመሰርት ሶስት ወር በቀረው ጊዜ ውስጥ ከሌላ ሰው ጋር የግብረ ስጋ ግንኙነት መፈፀሟ መረጋገጡና ተጠሪ ከአዲስ አበባ ተነስቶ ላንጋኖ እስኪደርስ ድረስ ሰው ለመግደል ሀሳብ ያለው ስለመሆኑ በዐቃቤ ሕግም ሆነ በፈፀመው ድርጊት የተረጋገጠ አይደለም በሚል ምክንያት ነው።

በመሰረቱ የሰው ግድያ ወንጀል በወንጀል ሕግ አንቀጽ 539(1(ሀ)) መሰረት ድርጊት ፈጻሚውን ሊያስጠይቅ የሚችለው ድርጊቱ ሆነ ተብሎ አስቀድሞ በማሰብና በመዘጋጀት ሲፈፀም ወይም በአንቀጽ 84 ወይም 86 ስር የተመለከቱት አክባጅ ሁኔታዎች በተገኙበት ሁኔታ የወንጀል አድራጊው በተለይ ጨካኝነት ወይም አደገኛ መሆኑን ሲያመለክቱ ስለመሆኑ ተጠቃሽ ድንጋጌ

በግልጽ ያሳያል። ከዚህም መገንዘብ የሚቻለው በድንጋጌው ስር የተመለከቱት የወንጀሉ ማቋቋሚያ ነጥቦች በየራሳቸው መቆም የሚችሉ ነጥቦች ስለመሆናቸው ነው።

በተያዘው ጉዳይ 1ኛ ተጠሪ ሚቶችን የገደለው ሚቶ የትናየት ጌቱ ፍቅረኛው ሁና ለጋብቻ ዝግጅት እየተደረገ ባለበት ጊዜ ከሚች የማነ መስፍን ጋር የግብረ ስጋ ግንኙነት ስትፈፀም አረጋግጫለሁ በማለት ሲሆን ድርጊቱን የፈፀመውም ከአዲስ አበባ ወደ ላንጋኖ ሂዶ ሲሆን ከአዲስ አበባ ወደ ላንጋኖ ሲሄድም የሌላ ሰው መሣሪያ ይዞ መሆኑ፣ ላንጋኖ መዝናኛ ሲደርስም ሚቶ ከሌላ ሰው ጋር መሆኗን ከአዲስ አበባ በሄደበት እለት አረጋግጦ እዚያው ላንጋኖ መዝናኛ አድርጎ ጥዋት ላይ የአሁኑ ተጠሪዎች ከቦታው ከደረሱለት በሁዋላ ሚቶች ወደ ተኝበት አልጋ በመስኮት ገብቶ ነው። ከዚህም መገንዘብ የሚቻለው ተጠሪ ቀድሞውኑም ከአዲስ አበባ ሲነሳና እስከ ላንጋኖ ሌሊቱን በመጓዝ ሲደርስ ሰውን ለመግደል ሀሳብና ቅድመ ዝግጅት ያለው ስለመሆኑ በራሱ አረጋጋጭ ሲሆን ይህ ቅድመ ዝግጅቱን አያረጋግጥም ቢባል እንኳ ተጠሪ እዚያው አድርጎ ሌሎች ሰዎች ወደ ቦታው ከደረሱ በሁዋላ ድርጊቱን መፈጸሙ ከላንጋኖ መዝናኛ ከደረሰ በሁዋላ ሁኔታውን አይቶና ተገንዝቦ፣ አጠቃላይ ሁኔታውን አውጥቶና አውርዶ ከአሰባና ሊከተል የሚችለውን ውጤት ሙሉ በሙሉ ለመቀበል ዝግጁ ከሆነ በሁዋላ ሲሆን በቅፅበት ደም ሊያፈላ የሚችል ሁኔታ ሲያልፍና መንፈሱ ሲረጋጋ የፈፀመው ድርጊት መሆኑን የሚያስገንዝብ ነው። እነዚህ ፍሬ ነገሮች 1ኛ ተጠሪ የግድያ ወንጀሉን አስቦበትና ቀድሞ ተዘጋጅቶበት በጭካኔ ወይም በአደገኛነት በተለይም በማንከለብኝነት የፈፀመው ስለመሆኑ ያሳያሉ ከሚባሉ በስተቀር በእለታዊ ፀብ እና አለመግባባት ምክንያት የፈፀመው ድርጊት ነው ለማለት የሚያስችሉ አይደሉም። አንድ ሰው እጮኛው የሆነችውና ጋብቻ ለመፈፀም በዝግጅት ላይ ያለች ሴት ጋብቻው ከመፈፀሙ በፊት ከሌላ ሰው ጋር የግብረ ስጋ ግንኙነት ፈፀማለች ብሎ ከሴቷ ጋር ግብረ ስጋ ግንኙነት ሲፈፀም ነበር ከተባለው ሰው ጋር ይገኙበታል እስከተባለው ቦታ ድረስ ሌሊቱን ረዥም ጉዞ በመጓዝ ከደረሰና ሁኔታውን ከተመለከተ በሁዋላ ቀላል የማይባል ሰዓት አሳልፎ ሕግና ሥርዓት ባለበት አገር ሁለት ሰዎችን በአንድ ላይ አከታትሎ መግደሉ በማንከለብኝነት፣ በቁምና በቅናት መንፈስ ክቡሩን የሰው ሕይወት አጥፍቷል ከሚባል በስተቀር በማናቸውም መመዘኛ ግድያውን ተራ የሰው ግድያ ወንጀል ሊያደርግ የሚችል አይደለም። በመሆኑም የኦሮሚያ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በአቃቤ ሕገ ማስረጃ የተረጋገጠውን ፍሬ ነገር ከሕገ ጋር ማገናኘብ ሲገባው ያለሕጋዊና በቂ ምክንያት በ1ኛ ተጠሪ ላይ በአቃቤ በኩል ተጠቅሶ የቀረበውን ድንጋጌ መቀየሩ መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት የተፈፀመበት ሆኖ አግኝተናል። በዚህም መሰረት 1ኛ ተጠሪ ለፈመው የሰው ግድያ ወንጀል ሊጠየቅ የሚገባው በወንጀል ሕገ አንቀፅ 539(1(ሀ)) ስር እንጂ በአንቀጽ 540 ስር ባለመሆኑ የበታች ፍርድ ቤቶች በ1ኛ ተጠሪ ላይ በወ/ሕ/ቁጥር 539(1ሀ) ስር የሠጡትን የጥፋተኝነት ውሳኔ የክልሉ ሰበር ሰሚ ችሎት የቀየረው ያላግባብ ሁኖ ስላገኘው በ1ኛ ተጠሪ (ኢ.ዮ.ሲ.የ.ስ አበራ) ላይ በወ/ሕ/ቁጥር 540 ስር የተሰጠውን የጥፋተኝነት ውሳኔ በወ/መ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁጥር 195(2(ለ-2)) መሰረት ለውጠን ተጠሪ በወንጀል ሕገ አንቀፅ 539(1ሀ) ስር ጥፋተኛ ተብሎ ሊቀጣ የሚገባ ሆኖ አግኝተናል።

2ኛ. በሌሎች ተጠሪዎች(ከ2ኛ እስከ 5ኛ ተራ በተጠቀሱት) ላይ የተሰጠው ውሳኔ ተገቢ መሆን ያለመሆኑን በተመለከተ፡-

ሁለተኛ ተጠሪ(ለአለም አበራ) በስር ፍርድ ቤት በነፃ የተሰናበተ ሲሆን ለውሳኔው የስር ፍርድ ቤት መሰረት ያደረገው ምክንያትም ተጠሪው የወንጀል ድርጊቱን ስለመፈጸሙ አልተረጋገጠም፣ በመከላከያ ምስክርም ወደ ቦታው የሄደበትን ምክንያት አስረድቷል በሚል ምክንያት ነው። 2ኛ ተጠሪ በአቃቤ ሕግ የተከሰሰው ለ1ኛ ተጠሪ ግብረ አበር በመሆን በድርጊት አፈጻጸሙ

ተሳትፏል በሚል ምክንያት ሲሆን በድርጊት አፈፃፀሙ የነበረው ተሳትፎን በተመለከተም ሚቶች ወደ ተኛብት አልጋ 1ኛ ተጠሪ በመስኮት ሲገባ 2ኛ ተጠሪ በአልጋው በር በኩል ገብቷል፤ ድርጊቱ ከተፈጸመ በሁዋላም በበር በኩል ወጥቷል በማለት በክሱ ላይ ገልጿል። ይህንን የተጠሪን የወንጀል ድርጊት ተሳትፎ ለማረጋገጠም የሰው ምስክሮችን ያቀረበ ሲሆን 1ኛው የአቃቤ ምስክር በወቅቱ በቦታው ላይ የነበረ መሆኑን ገልጾ ሁለት ሰዎች ሲሯሯጡ እንደነበርና አንዱ ሚቶች ወደ ተኛብት አልጋ በበር ሲገባ ሌላው በመስኮት መግባቱን መመልከቱን በአከባቢ ማስረጃነት የመሰከረ ሲሆን 3ኛ የአቃቤ ሕግ ምስክር 2ኛ ተጠሪ ሚቶች ከተኛብት አልጋ ውስጥ ጥይት ከተተኮሰ በሁዋላ በበር በኩል ጃኬቱን ይዞ መውጣቱን መስክሯል። ሌሎች የአቃቤ ሕግ ምስክሮች በሰጡት ቃልም 2ኛ ተጠሪ ድርጊቱ በተፈፀመበት ቦታ የነበረ መሆኑንና 1ኛ ተጠሪን ሌሎች ሰዎች ለመያዝ ሲሞክሩም እንዳይያዝና ጉዳት እንዳይደርስበት ጥረት ሲያደርግ የነበረ መሆኑን አረጋግጠዋል። እንግዲህ በፍሬ ነገር ደረጃ የተረጋገጠው ነጥብ ሲታይ 2ኛ ተጠሪ ሚቶች በተገደሉበት ጊዜና ቦታ በመገኘት 1ኛ ተጠሪ በመስኮት ሲገባ እሱ ደግሞ በቤርጎው በር በመግባት ጥይት ከተተኮሰ በሁዋላ እንደገና በቤርጎው በር ሩጦ የወጣና ጃኬትም ለሌላ ሰው ያቀበለ መሆኑ እንዲሁም 1ኛ ተጠሪን በቦታው የነበሩት ሌሎች ሰዎች ከተኩሱ በሁዋላ ቁም ሲሉትም ይህንን ይከላከል የነበረ መሆኑ ነው። እነዚህ ፍሬ ነገሮች ሲታዩ ደግሞ 2ኛ ተጠሪ ሚቶችን ራሱ በቀጥታ ተኩሶ መግደሉ ባይረጋገጥም ሚቶችን ለህልፈት የዳረገውን የተኩስ ተግባር 1ኛ ተጠሪ ሲፈፅም ከዚህ ተጠሪ ጋር ተባብሮ ሚቶች ወደ ተኛብት አልጋ በበር በኩል መግባቱም ሆነ ከተኩሱ በሁዋላ በበር ሩጦ መውጣቱ በመላ ሀሳብና አድራጎቱ በወንጀሉ ድርጊትና በሚሠጠው ውጤት ሙሉ ተካፋይ በመሆን ድርጊቱን የራሱ ያደረገ መሆኑን የሚያስገነዝቡን ናቸው። የስር ፍርድ ቤት 2ኛ ተጠሪን ነጻ ያደረገበት ምክንያት ድርጊቱን ስለመፈፀሙ አልተረጋገጠም፤ በመከላከያም አስረድቷል በሚል ነው። ይህን እንጂ ፍርድ ቤቱ ወደዚህ ድምዳሜ የደረሰው በአቃቤ ሕግ ማስረጃዎች የተረጋገጠውን ፍሬ ነገር በአግባቡ ባለመያዝ በደፈናው የ2ኛ ተጠሪ የድርጊቱ ተሳትፎ አልተረጋገጠም በማለት ነው። አንድ ፍርድ ቤት በሕግ በኩል የቀረቡትን ማስረጃዎችን ውድቅ ሊያደርግ የሚገባው በፍሬ ነገር ደረጃ የተረጋገጠውን ነገር ሙሉ በሙሉ በመመዘን እንጂ ከማስረጃዎቹ ውስጥ የተወሰነውን ፍሬ ነገር ብቻ በመያዝ ሊሆን እንደማይገባው ተቀባይነት ያላቸው የማስረጃ ሕግ ፅንሰ ሀሳቦች የሚያስገነዝቡን ሐቅ ነው። በመሆኑም የስር ፍርድ ቤት የአቃቤ ሕግ ማስረጃዎች በ2ኛ ተጠሪ ላይ የድርጊቱን ተሳትፎ አላረጋገጡም ወደሚለው ድምዳሜ የደረሰው ተጠሪ እንዲከላከል ትዕዛዝ ከሰጠ በሁዋላ ሁሉም የአቃቤ ሕግ ምስክሮች የሰጡትን የምስክርነት ቃል አንድ ባንድ ባለማየት ነው። ተጠሪው በመከላከያ ማስረጃ የአቃቤ ሕግ ማስረጃዎችን አስተባብሷል የሚለው ድምዳሜም ተጠሪው ወንድሙ የሆነው 1ኛ ተጠሪ ያለበትን ሁኔታ ለማየት ከአዲስ አበባ ወደ ላንጋኖ መሄዱ ተመስክሯል በሚል ምክንያት ነው። ሆኖም የ2ኛ ተጠሪ የመከላከያ ማስረጃ ያረጋገጠው ይኸው ፍሬ ነገር ተጠሪው ላንጋኖ ከደረሰ በሁዋላ የነበረውን የድርጊት ተሳትፎን የሚያስተባብል አይደለም። በመሆኑም ሁለተኛ ተጠሪ (ለአለም አበራ ገ/ሚካኤል) የወንጀል ድርጊቱን በመላ አሳቡና አድራጎቱ የወንጀሉ ድርጊት የሚሰጠውን ውጤት ሙሉ ተካፋይ በመሆን ድርጊቱን የራሱ ያደረገ መሆኑ በአቃቤ ሕግ የአከባቢና የአይን ምስክሮች ተረጋገጠበት እያለ በማስረጃ የተረጋገጠውን ፍሬ ነገር በመተው ተጠሪውን የስር ፍርድ ቤት በነጻ ማሰናብቱም ሆነ በይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤቶች አለመታረሙ መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት ያለበት ሁኖ ስለአገኘነው 2ኛ ተጠሪ ላይ የተሰጠውን የነጻ መለቀቅ ውሳኔ በወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ቁጥር 195(2(ሀ)) መሰረት ለውጠን 2ኛ ተጠሪ በወንጀል ሕጉ አንቀጽ 32(1(ለ)) እና 539(1(ሀ)) ስር የተመለከተውን ድንጋጌ የተላለፈ ጥፋተኛ ነው ብለናል።

ሌላው በአቃቤ ሕግ በኩል የቀረበው የሰበር ቅሬታ በ3ኛ ተጠሪ(ትርጓሳ ወ/ሚካኤል) ላይ የተሰጠውን ውሳኔ የሚመለከት ነው። የሰበር ፍርድ ቤት 3ኛ ተጠሪን በተመለከተ በተከሰሱበት የሕግ ድንጋጌ ጥፋተኛ በማድረግ በአስራ አምስት አመት ዕኑ እስራት እንዲቀጡ ወስኗል። ጉዳዩን በይግባኝ የተመለከተው ፍርድ ቤት ደግሞ ተጠሪ በግድያው ወንጀል የነበራቸው ተሳትፎ አልተረጋገጠም በማለት ሙሉ በሙሉ በነጻ እንዲሰናቡ አድርጓል። ይህ ችሎትም ጉዳዩን ሲመለከተው ማስረጃን የመመዘንና ፍሬ ነገርን የማጣራት ስልጣን ያለው የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት የአቃቤ ሕግን ማስረጃ ዝርዝር ይዘት በመመልከት 3ኛ ተጠሪ በግድያው ወንጀል የነበራቸው ተሳትፎ አልተረጋገጠም ወደሚለው ድምዳሜ ደርሷል። አቃቤ ሕግ ደግሞ የተጠሪ የወንጀል ተሳትፎ በማስረጃ የተረጋገጠ ነው በማለት ቅሬታውን አቅርቧል። ይሁን እንጂ አቃቤ ሕግ ክሱን ሲመሰርት 1ኛ ተጠሪ ሚቶችን እንደሚገድል ለ3ኛ ተጠሪ ስልክ ደውሎላቸው ይህንኑ ሰምተው ሌሊቱን በመኪና ሲጓዙ አድረው ድርጊቱ ወደተፈጸመበት ቦታ በመድረስ ከ1ኛ ተጠሪ ጋር ከተመካከሩ በሁሉም ድርጊቱ መፈፀሙን፣ ድርጊቱ ሲፈፀምም በቦታው ላይ 3ኛ ተጠሪ ቁመው ውጤቱን ሲጠባበቁ የነበሩ መሆኑን የጠቀሰ ቢሆንም ይህ በአቃቤ ሕግ ማስረጃ አለማረጋገጡን የሰበር ፍርድ ቤት የውሳኔ ግልባጭ የሚያስገነዝብ ሲሆን የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎትም 3ኛ ተጠሪ ወደላንጋኖ የሄዱበትን ምክንያትና ከሄዱ በሁሉም ስለግድያው የነበራቸውን ተሳትፎ ግንዛቤ ውስጥ በማስገባት በግድያ ወንጀሉ 3ኛ ተጠሪ ተሳትፎ የነበራቸው ስለመሆኑ አልተረጋገጠም ወደሚለው ድምዳሜ ደርሷል። ይህ የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት ድምዳሜ የማስረጃ ምዘናን መሰረት ያደረገ በመሆኑ ይህ ሰበር ሰሚ ችሎት በኢ.ፌ.ዲ.ሪ.ፕብሊክ ሕገ መንግስት አንቀጽ 80(3(ሀ)) እና አዋጅ ቁጥር 25/1988 አንቀጽ 10 መሰረት ከተሰጠው የመሰረታዊ ሕግ ስህተት የሚገም ስልጣን አንጻር ሲታይ በዚህ ችሎት ሊታረም የሚገባው ሁኖ አልተገኘም። በመሆኑም አቃቤ ሕግ 3ኛ ተጠሪን በተመለከተ በከባድ የግድያ ወንጀል ተጠያቂ ሊሆኑ ይገባል በማለት ያቀረበው ቅሬታ የመሰረታዊ ሕግ ስህተትን መመዘኛ የሚያሟላ ሁኖ ባለማግኘታችን አልፎታል። ሆኖም 3ኛ ተጠሪ ድርጊቱ በተፈጸመበት ቦታ የነበሩ፣ ተኩስ ከተሰማ በሁሉም የወንጀል ድርጊቱ ከተፈፀመበት ቤርሳ ውስጥ በሌላ ሰው ወጥቶ የተሰጣቸውን ጃኬት ተቀብለው መኪና ውስጥ በማስገባት ቆልፈው በኋላ መኪናው ተከፍቶ ጃኬቱ ሲታይ ሽጉጥ መገኘቱ በሰበር ፍርድ ቤት በፍሬ ነገር ደረጃ በሚገባ የተረጋገጠ ጉዳይ መሆኑ ሲታይ 3ኛ ተጠሪ ሙሉ በሙሉ ነፃ ሊሆኑ ይችላሉ? ወይስ በተረጋገጠባቸው መጠን አግባብነት ባለው የሕግ ድንጋጌ ሊጠየቁ ይገባቸዋል? የሚለውን ጥያቄ የሚያስነሳ ሁኖ አግኝተነዋል። በመሰረቱ አንድ ሰው በአቃቤ ሕግ በኩል የተመሰረተበት ክስ እንደክሱ አመሰራረት ሳይረጋገጥ ቢቀርም የቀረበው ማስረጃ ከቀረበው ክስ ያነሰ የወንጀል ድርጊት በተከሳሽ መፈጸሙ ከተረጋገጠ ተከሳሹ በተመሰከረበት የወንጀል ድርጊት የማይጠየቅበት ሕጋዊ ምክንያት የሌለ መሆኑን ከወ/መ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁጥር 113 ድንጋጌ ይዘትና መንፈስ የምንገነዘበው ጉዳይ ነው። በተያዘው ጉዳይ 3ኛ ተጠሪ የግድያ ወንጀል ከተፈጸመ በኋላ ሽጉጡ የተጠቀሰበትንና የተሰጣቸውን የግድያ ወንጀል ከተፈጸመበት ቤርሳ የወጣውን ጃኬት ተቀብለው ከመኪና ውስጥ መደበቃቸው የተረጋገጠ ሲሆን ይህም ወንጀል ከተደረገ በሁሉም ሆነ ብለው ወንጀል አድራጊው ከመክሰስና ከመቀጣት እንዲያመልጥ የረዱት መሆኑን በግልፅ የሚያሳይ ሲሆን አድራጎቱ በወንጀል ሕገ አንቀጽ 40 መሰረት በአንቀጽ 445 ስር ተጠያቂነት የሚያስከትል ነው። በመሆኑም የኦሮሚያ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት 3ኛ ተጠሪን በግድያ ወንጀል ሊጠየቁ አይገባም ወደሚለው ድምዳሜ የደረሰበት መንገድ የማስረጃ ምዘና ሁኖ በዚህ ችሎት ሊታይ የሚችል ባይሆንም ይግባኝ ሰሚው ችሎት ተጠሪ ስለመፈፀማቸው በፍሬ ነገር ደረጃ በሚገባ የተረጋገጠውንና ወንጀሉ ከተደረገ በኋላ ወንጀል አድራጊውን መርዳትን በተመለከተ የተደነገገውን ድንጋጌ መሰረት በማድረግ 3ኛ ተጠሪን ጥፋተኛ ያለማድረግ መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት ያለበት ሁኖ

አግኝተናል። ስለሆነም 3ኛ ተጠሪ በአቃቤ ሕግ በኩል ተጠቅሶ የቀረበባቸውን ድንጋጌ በወ/መ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁጥር 113(2) መሰረት በመለወጥ በወንጀል ሕጉ አንቀጽ 40 እና 445 ስር የተመለከተውን የተላለፉ ጥፋተኛ ናቸው ብለናል።

ሌላው በአቃቤ ሕግ በኩል የቀረበው ቅሬታ በስር 4ኛ ተከላሽ(አብያለው አበራ) ላይ የተሰጠውን የነጻ መለቀቅ ውሳኔ የሚመለከት ነው። አቃቤ ሕግ ይህ ተጠሪም በግድያው ወንጀል ሊጠየቅ የሚገባ መሆኑን ጠቅሶ የሰበር አቤቱታ አቅርቧል። ይሁን እንጂ የስር ፍርድ ቤትም ሆነ ጉዳዩን በይግባኝ የተመለከተው ፍርድ ቤት ይህንኑ ተጠሪ ከግድያ ወንጀሉ ያሰናበቱት በጉዳዩ ላይ የቀረቡትን ማስረጃዎችን በመመዘን ስለመሆኑ የውሳኔው ግልባጭ ያሳያል። በመሆኑም ከላይ እንደተጠቀሰው ይህ ችሎት በሕግ ከተሰጠው የመሰረታዊ ሕግ ስህተት የማረም ስልጣን አንፃር ሲታይ በዚህ ረገድ የተሰጠው የበታች ፍርድ ቤቶች ውሳኔ መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት ያለበት ነው ለማለት የሚቻል ሁኖ አልተገኘም። ይሁን እንጂ 4ኛ ተጠሪ በግድያ ወንጀሉ የነበረው የተሳትፎ ሁኔታ አልተረጋገጠም የተባለው ማስረጃ ተመዘኛ ቢሆንም ድርጊቱ በተፈጸመበት ቦታ ተገኝቶ ድርጊቱ ከተፈጸመበት የቤርጎ ቁጥር ከድርጊቱ በሁዋላ ወዲያውኑ የወጣውንና ድርጊቱ የተፈጸመበት ሽጉፍ መጠቅለሉ የተረጋገጠበትን ጃኬት ድርጊቱ ከተፈጸመበት ቤርጎ ከወጣው ሰው ተቀብሎ ለ3ኛ ተጠሪ መስጠቱ በአቃቤ ሕግ የአይንና የአካባቢ ማስረጃ የተረጋገጠበት ሲሆን ይህንኑ ፍሬ ነገር ላለመቀበል የሚያስችል ምክንያት የሌለ መሆኑን የክርክሩ ሂደት በግልጽ ያሳያል። ስለሆነም 4ኛ ተጠሪ(አብያለው አበራ) ወንጀል ከተደረገ በሁዋላ ወንጀል አድራጊውን በመርዳት ወንጀል መጠየቅ ሲገባው ከዚህ የወንጀል አድራጊቱ ሁሉ ነፃ መደረጉ በክርክሩ ሂደት የተረጋገጠውን ፍሬ ነገር በመተው በመሆኑ በዚህ ረገድ የተሰጠው ውሳኔ ሊታረም የሚገባው ሁኖ ስለአገኘን 4ኛ ተጠሪ በወንጀል ሕጉ አንቀጽ 40 እና 445 መሰረት ጥፋተኛ ሊሆን የሚገባው ነው ብለናል።

5ኛ ተጠሪን (መላኩ ግዛው ማሩን) በተመለከተ የቀረበውን የአቃቤ ሕግን ቅሬታ ስንመለከተው ደግሞ ይህ ተጠሪ ከድርጊቱ ሙሉ በሙሉ ነፃ የተባለው በጉዳዩ ላይ የቀረቡት ማስረጃዎች ተመዘኘው ሲሆን በፍሬ ነገር ደረጃም ከግድያው ባነሰ የወንጀል ድርጊት ሊያስጠይቀው የሚችል የወንጀል ተሳትፎ ስለመኖሩ የክርክሩ ሂደት የማያረጋገጥ ሁኖ ስለአገኘነው በዚህ ረገድ በበታች ፍርድ ቤቶች የተሰጠው ውሳኔ መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት ያለበት ነው ለማለት አልተቻለም።

3. ቅጣትን በተመለከተ

1ኛውን ተጠሪ በግፍ ሰው መግደል ወንጀል ጥፋተኛ ያሉት የበታች ፍርድ ቤቶች ያስተላለፉት የቅጣት መጠን አስራ ስምንት ዓመት ጽኑ እስራት ነው። አቃቤ ሕግ ይህ ቅጣት ተገቢ ያለመሆኑን በመጥቀስ ለበላይ ፍርድ ቤቶች ይግባኙን ያቀረበ ቢሆንም ተቀባይነት አላገኘም። 1ኛ ተጠሪ ሁለት ሰው በግፍ መግደሉ በሚገባ ተረጋግጧል። በወንጀል ሕግ አንቀጽ 539(1) ስር ጥፋተኛ የተባለ አጥፊ ሊቀጣ የሚገባው እድሜ ልኩን በፅኑ እስራት ወይም በሞት ነው። በመሠረቱ የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የወንጀል ህግ የአገሪቱን የወንጀል ህግ ግብ በአዋጅ ቁጥር 414/1996 አንቀጽ 1 ስር ሲደነግግ “የወንጀል ህግ ግብ ወንጀል እንዳይፈፀም መከላከል ሲሆን ይህንን የሚያደርገው ስለወንጀሎችና ስለቅጣታቸው በቅድሚያ ማስጠንቀቂያ በመስጠት፣ ማስጠንቀቂያነቱ በቂ ባልሆነበት ጊዜ ወንጀል አድራጊዎቹ ተቀጥተው ሌላ ወንጀል ከመፈፀም እንዲቆጠቡና ለሌሎች ማስተማሪያ እንዲሆኑ ወይም እንዲታረሙ በማድረግ ወይም ተጨማሪ ወንጀሎች እንዳይፈፀሙ እርምጃዎች እንዲወሰዱባቸው በማድረግ ነው” በማለት ያስቀምጣል። ህጉ

በአንቀጽ 87 ላይ ቅጣቶችና የጥንቃቄ እርምጃዎች ህጉ ሊደርስበት ያሰበውን ዓላማ ለማረጋገጥ በሚቻልበት ሁኔታ በህጉ መንፈስ መሠረት መፈጸም እንዳለባቸው በመርህ ደረጃ ይደነግጋል። ይኸው አንቀጽ ቅጣቶችና የጥንቃቄ እርምጃዎቹ ምን ጊዜም ሠብዓዊ ክብርን በሚጠብቅ መንገድ መፈጸም እንደሚኖርባቸው ያስገነዝባል። የወንጀል ህጉ አንቀጽ 88 ሲታይም የቅጣቶች እና የጥንቃቄ እርምጃዎች አወሳሳይነትን በተመለከተ ዘርዘር ያሉ ንዑስ ድንጋጌዎችን አካቶ ይዟል። በዚህ አንቀጽ ስር ያሉ ንዑስ አንቀጾች የሚያሳዩት ፍርድ ቤቱ ቅጣቶችንና የጥንቃቄ እርምጃዎችን የሚወሰነው የወንጀል ህጉን ጠቅላላ ክፍል ድንጋጌዎችን እንዲሁም ስለወንጀሎችና ስለቅጣታቸው የሚደነግጉትን የልዩ ክፍሉ ድንጋጌዎችን መሠረት በማድረግ መሆኑን፣ ቅጣት ሊወሰን የሚገባው የወንጀል አድራጊውን ግላዊ የአደገኛነት መጠን ያለፈ የህይወት ታሪኩን ወንጀል ለማድረግ ያነሳሁትን ምክንያቶችና የአሳቢን ዓላማ የግል ኑሮውን ሁኔታ፣ የትምህርቱን ደረጃ፣ እንዲሁም የወንጀሉን ከባድነትና የአፈፃፀሙን ሁኔታዎች በማመዛዘን መሆኑን፣ የወንጀል ህግ ልዩ ክፍል ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆኖ ፍርድ ቤቱ እጅግ ቀላል ከሆነው ቅጣት አንስቶ እስከ ከባዱ ድረስ ያለውን በጥንቃቄ በመመርመር ለእያንዳንዱ ጉዳይ ተገቢ የሆነውን ቅጣት እንደሚወስን የቅጣት አወሳሰን ደንቡ በግልፅ ያሳያል። ከላይ እንደተገለጸው ቅጣት የሚወሰነው በወንጀል ሕጉ አንቀጽ 88(2)፣ ስር፣ የተመለከቱትን ሁኔታዎችን ግንዛቤ ውስጥ በማስገባት ነው። ይህ ችሎትም እነዚህ ሁኔታዎችን ተመልክቷል፤ አመዛዝኗልም። ተጠሪ ሪከርድ ያልቀረበበት መሆኑም ያለፈ የሕይወት ታሪኩ መልካም የነበረ መሆኑን እንደሚሳይ የሚያስገነዝብ ነው። ይህ ደግሞ በወንጀል ሕጉ አንቀጽ 82(1(ሀ)) መሰረት የቅጣት ማቅለያ ምክንያት ሲሆን ከዚህ ውጪ 1ኛ ተጠሪ የተለየና ልዩ የሆነ የቅጣት ማቅለያ ምክንያት የለውም። የቅጣት መጠኑንም በወንጀል ሕጉ አንቀጽ 179(ሀ) መወሰኑ ተገቢ ሆኖ ተገኝቷል። ሲጠቃለልም የዜጎች ክፍተኛ ፍርድ ቤትና የክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት 1ኛ ተጠሪን ተጠያቂ ያደረጉበት ድንጋጌ በማስረጃ የተረጋገጠውን ፍሬ ነገር መሰረት ያደረገና በምክንያትም የተደገፈ ቢሆንም በቅጣት ረገድ ግን ተጠሪ ጥፋተኛ የተባለበት ድንጋጌ ሊያስቀጣ ከሚችለው የቅጣት መጠንና ከቅጣት ዓይነተኛ ዓላማ አንፃር ሲታይ ተገቢ ባለመሆኑ በተጠሪ ላይ የተጣለው የአስራ ስምንት ዓመት ፅኑ እስራት ቅጣት የቅጣት አወሳሰን መርሆዎችንና የቅጣትን ዓላማ ያልተከተለ በመሆኑ መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት የተፈጸመበት ነው። በመሆኑም የተጠሪ አድራጊነት በከባድ የሰው መግደል ወንጀል የሚሸፈንና የቅጣት መጠኑም ከእድሜ ልክ ፅኑ እስራት ሊወርድ የሚችልበት የሕግ አግባብ የሌለ ሁኖ ተገኝቷል።

3ኛ ተጠሪን በተመለከተ ይህ ችሎት ጥፋተኛ ያደረጋቸው በወንጀል ሕጉ አንቀጽ 40 እና 445 ስር ሲሆን ቅጣቱ ሊተላለፍ የሚገባውም በዚህ ድንጋጌ መሰረት ነው። በዚህ ድንጋጌ ጥፋተኛ የተባለ ሰው ሊቀጣ የሚችለው በቀላል እስራት ወይም በመቀጮ ነው። ቅጣት የሚወሰነው ደግሞ በወንጀል ሕጉ አንቀጽ 88(2) ስር የተመለከቱትን ድንጋጌዎችን በማመዛዘን ሲሆን ይህ ችሎትም 3ኛና 4ኛ ተጠሪዎች በስር ፍርድ ቤት ያስመዘገቡትን የቅጣት አስተያየት ከድርጊቱ አፈጻጸም ጋር አገናዝቦ ተመልክቷል። በዚህም መሰረት 3ኛ ተጠሪ በጉዳዩ የታሰሩት ማንኛውም ጊዜ የሚታሰብላቸው ሁኖ በሶስት አመት ቀላል እስራት ሊቀጡ የሚገባ ሁኖ አግኝተናል። ሲጠቃለልም በጉዳዩ ላይ በበታች በበታች ፍርድ ቤቶች የተሰጠው ውሳኔ ሊሻሻል የሚገባው ሁኖ ስለአገኘን ተከታዩን ወስነናል።

ው ሣ ኔ

1. በምስራቅ ሸዋ ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመ/ቁጥር 14431 ሚያዚያ 01 ቀን 2000 ዓ/ም የተሰጠ ውሳኔ ፣ በአሮሚያ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት 65733 ጳገሜ 04 ቀን 2000 ዓ/ም የተሰጠው ትእዛዝ ፣ በዚሁ ችሎት በመ/ቁጥር 64223 ህዳር 02 ቀን 2001 ዓ/ም የተሰጠው ውሳኔ ፣ በክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በመ/ቁጥር 31426 የካቲት 18 ቀን 2001 ዓ/ም የተሰጠው ትእዛዝ እንዲሁም በዚሁ ችሎት በመ/ቁጥር 74006 ታህሳስ 19 ቀን 2002 ዓ/ም የተሰጠው ውሳኔ በወ/መ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁጥር 195(2(ለ-2) መሰረት ተሻሻሏል።
2. 1ኛ ተጠሪ (ኢያሱያስ አበራ) ጥፋተኛ ሊባል የሚገባው በወንጀል ህጉ አንቀጽ 539(1(ሀ)) ሲሆን ቅጣቱም እድሜ ልኩን ጽኑ እስራት እንዲሆን ተወስኗል ፣ 3ኛ ተጠሪ የፈጸሙት ድርጊት በወንጀል ሕጉ አንቀጽ 445 ስር የሚሸፈን ሁኖ ቅጣቱን በተመለከተ በጉዳዩ ላይ የታሰሩት ጊዜ የሚታሰብላቸው ሁኖ በሶስት አመት ቀላል እስራት እንዲቀጡ በማለት ወስነናል።
3. 5ኛ ተጠሪ (መላኩ ግዛው)ን በተመለከተ በነፃ መሰናበቱ ባግባቡ ነው ብለናል።
4. በ1ኛ ተጠሪ ላይ ቅጣቱ ተሻሽሎ የተወሰነ መሆኑን አውቆ ተከታትሎ እንዲያስፈፅም ለማረ/ቤቱ ይገለፅለት ብለናል።ይፃፍ።

ከተባለ በኋላ በ2ኛ እና በ4ኛ ተጠሪዎች ላይ ቅጣት ለመወሰን ይቻል ዘንድ የግራ ቀኝኝ የቅጣት አስተያየት በመጠየቅ ግራ ቀኝ ያቀረቡት የቅጣት አስተያየት በመቅረጸ ደምፅ ተቀርጿል።

ት ዕ ዛ ዝ

1. ግራ ቀኝ ያቀረቡት የቅጣት አስተያየት ከመቅረቡ ደምጽ ወደ ዕሉፍ ተቀይሮ ከመዝገቡ ጋር ይያያዝ ብለናል።
2. የግራ ቀኝን የቅጣት አስተያየት መርምሮ ተገቢውን ቅጣት ለመወሰን ለሰኔ 21 ቀን 2003 ዓ/ም ተቀጥሯል።
3. 2ኛ፣3ኛ እና 4ኛ ተጠሪዎችን የአራዳ ክፍለ ከተማ ፖሊስ መምሪያ አቆይቶ ለሰኔ 21 ቀን 2003 ዓ/ም ችሎት እንዲያቀርባቸው ታዘዟል። ማሰሪያ ዋራንት ይፃፍ።
የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

ሃ/ዲ